

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinară împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2015, declarate de procurorul în Procuratura de nivel Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, de avocații Eduard Patric și Oleg Bondarenco în numele inculpatului

***Borta Vasile Ion**, născut la
22 septembrie 1991, originar și locuitor al s.
Gornoe, r-nul Strășeni, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 13.01.2015 – 17.06.2015,
instanța de apel: 31.07.2015 – 30.11.2015,
instanța de recurs: 28.01.2016 – 30.03.2016.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 17 iunie 2015, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Borta Vasile a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, și în baza art. 266 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 17 iunie 2015.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Ogorodnicov I., prejudiciul material de 33.000 lei, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 2500 lei și prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei.

2. Instanța de fond a constatat, că la 16 august 2014, aproximativ ora 19.30, încălcând prevederile pct.10 alin.(2) lit. b) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, care stabilește că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus, inculpatul, neavând permis de conducere, a urcat la volanul automobilului de model „Vaz 21 140”, numere de înmatriculare C KD 716, care era parcat în fața barului „Doi Vișini”, din s. Gornoe, r-nul Strășeni, și încălcând prevederile pct. 41 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere, care stabilește, că conducătorul vehiculului care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face și nu ar crea pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic, iar în cazurile în care câmpul vizual în spate este limitat, conducătorul trebuie să recurgă la ajutorul altei persoane, aflate în afara autovehiculului, precum și pct. 45 din același Regulament al circulației rutiere, care stabilește, că conducătorul trebuie să conducă vehiculul ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, cât și dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, fără a se asigura ca nu există careva pericole, brusc a început efectuarea manevrei de deplasare în spate, în rezultatul căreia a tamponat în plină viteză pe Ogorodnicova Ana, care se afla pe scaunul amplasat în fața barului „Doi Vișini”. În rezultat, victimei i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de echimoze pe torace și abdomen, hemoragii în țesuturile moi ale toracelui și abdomenului, fractura coastelor 7, 8, 9, 10 pe dreapta, hemoragii în mezoul intestinului ascendent și în loja renală dreaptă, fractura pubisului pe dreapta, dehiscentă saerobliacă pe dreapta, iehiscentă sacroiliaică pe dreapta, deschiderea simfizei pubiene, hemoragii în țesuturile moi adiacente, fractura radiusului stâng. echimoze pe membre, toate însoțite de șoc traumatic, care conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 133/1661 din 03.11.2014, în ansamblu se califică ca vătămări corporale grave și care au legătură cauzală cu instalarea decesului victimei.

Tot el, la aceeași dată și în același loc, după ce a tamponat cu automobilul pe care îl conducea, de model „Vaz - 21140 ”, numere de înmatriculare C KD 716, în plină viteză pe victima Ogorodnicova A., care stătea pe scaunul amplasat în fața barului „Doi Vișini”, ignorând prevederile art. 12 pct. 1) al Regulamentului Circulație Rutiere, conform cărui conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat să oprească imediat vehiculul, să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, să anunțe despre accident poliția și, să rămână pe loc până la sosirea lucrătorilor de poliție, fără careva motive întemeiate nu a anunțat poliția și a părăsit locul accidentului rutier.

Instanța a reținut, că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, declarând că se căiește sincer și regretă cele comise.

În baza probelor administrate, instanța a conchis, că vinovăția inculpatului este dovedită integral și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (4) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat decesul unei persoane, cât și în baza art. 266 Cod penal, ca părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă acestea au provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit de cele comise, este caracterizat pozitiv, anterior nu a fost judecat, de gravitatea infracțiunilor comise, concluzionând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin izolare de societate.

Instanța a reținut ca circumstanțe agravante provocarea în urma comiterii infracțiunii a unor urmări grave, soldate cu decesul victimei, că inculpatul a încălcat prevederile art. 12 pct. 1 al Regulamentului Circulației Rutiere, părăsind locul accidentului rutier.

La fel, instanța a statuat, că suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei de a demonstra că infracțiunea comisă este un incident în viața acestuia, iar pedeapsa aplicată are drept scop corectarea și reeducarea condamnatului și restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia cât și a altor persoane.

3. Avocata Mihaela Vascauțan a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită inculpatului o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fiind admisă parțial acțiunea civilă - 10.000 lei prejudiciu material și 10.000 lei moral.

Apelanta a invocat, că inculpatul a contribuit activ, nu s-a eschivat, vina a recunoscut-o total, se căiește sincer de cele comise.

După accident, inculpatul s-a deplasat personal cu victima în mașina lucrătorilor medicali la spitalul de urgență, achitând toate cheltuielile pentru îngrijirea medicală a acesteia.

Infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, iar pedeapsa stabilită este una prea dură.

3.1. A declarat apel și avocatul Oleg Bondarenco, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea inculpatului a unei pedepse non-privative de liberate, mai blânde decât cea prevăzută de lege, în baza art. 79 Cod penal, sau după caz, cu aplicarea art. 90 Cod penal, prin condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Cuanțumului pagubei materiale să fie redus la 15.000 lei, a pagubei morale până la 30.000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică până la 1500 lei.

Apelantul a indicat, că inculpatul are o vârstă de doar 23 de ani, anterior nu a fost tras la răspundere penală, este caracterizat pozitiv, infracțiunea a fost comisă din imprudență, se căiește sincer de cele comise, a recunoscut în mărime rezonabilă pretențiile materiale înaintate de succesorul victimei, a contribuit activ

la descoperirea infracțiunii în termeni restrânși, a cooperat cu organul de urmărire penală, dând declarații desfășurate în calitate de bănuit, învinuit și inculpat, recunoscând integral vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei în judecată în procedura simplificată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, prin ce a contribuit și la examinarea cauzei în termeni restrânși.

Inculpatul nu a părăsit locul accidentului rutier cu intenția de a îngreuna investigarea cazului sau din alte motive condamnabile, plecând de la locul faptei din neștiință, fiind în stare de șoc. După accident, inculpatul s-a deplasat cu victima în mașina lucrătorilor medicali la spitalul de urgență, achitând toate cheltuielile pentru îngrijirea medicală a acesteia. În această situație fiind evidentă lipsa motivului infracțional specific acestei infracțiuni.

Instanța de fond, i-a aplicat inculpatului pe art. 266 Cod penal 1 an 6 luni închisoare, adică peste plafonul maxim admis de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Or, sancțiunea art. 266 Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de până la 2 ani, care prin aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod penal fiind redusă cu o treime, este de 1 an și 4 luni.

Prima instanța a reținut neîntemeiat în calitate de circumstanță agravantă, cea prevăzută de art. 77 alin. (1), lit. b) Cod penal - provocarea în urma comiterii infracțiunii a unor urmări grave, avându-se în vedere survenirea decesului victimei, în pofida faptului că această circumstanță este un semn calificativ al componentei de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal. Or, potrivit art. 77 alin. (2) Cod penal, dacă circumstanțele menționate la alin. (1) sânt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate, drept circumstanțe agravante.

Instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 78 Cod penal, chiar și în condițiile stabilirii unei pedepse reale de închisoare în privința inculpatului. Astfel, deși a constatat un șir de circumstanțe atenuante și era în drept să reducă, potrivit prevederilor art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, pedeapsa aplicată inculpatului la minimul sancțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, adică de 2 ani, iar la art. 266 Cod penal - de până la 1 an și 4 luni, a procedat invers.

Instanța de fond, nu a stabilit inculpatului pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării ei, ceea ce ar fi în deplină concordanță cu prevederile art. 61, 75-76, 90 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

Nu sunt indicate motivele de aplicare a pedepsei stabilite, nefiind argumentată, motivată și contravenind prevederilor art. 394 Cod de procedură penală.

Instanța de fond, a dispus încasarea sumei de 33.000 lei cu titlu de pagubă materială fără ca această sumă să fie confirmată în modul stabilit sau recunoscută de către inculpat.

Mai mult, la pronunțarea dispozitivului sentinței, de către judecător a fost pronunțată suma de 15.000 lei, pe când în dispozitivul sentinței este indicată suma de 30.000 lei.

Suma de 50.000 lei cu titlu de pagubă materială, urmează a fi redusă până la 30.000 lei, ceea ce reprezintă compensație bănească adecvată și proporțională gradului suferințelor suportate de familia victimei și disconfortul moral cauzat, reținându-se totodată faptul angajamentului asumat de inculpat de reparare a pagubei materiale cauzate, fără a ține cont de caracterul neprobat al acesteia.

Suma de 2500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, urmează a fi redusă până la 1500 lei, ceea ce reprezintă echivalentul proporțional al prestației reprezentantului succesorului părții vătămate în speța dată, exprimat prin întocmirea și înaintarea acțiunii civile bazate preponderent pe conținutul rechizitoriului, precum și participarea la 2 ședințe de judecată.

3.2. Avocatul Eduard Patic, la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea inculpatului a unei pedepse non-privative de liberate, în baza art. 79 și 90 Cod penal, fiind micșorat cuantumul pagubei materiale la 15.000 lei, a pagubei morale la 30.000 lei și cheltuielilor de asistență juridică până la 1500 lei.

Apelantul a invocat, că pedeapsa aplicată inculpatului este prea dură, iar executarea ei este irațională, deoarece nu a fost acordată cu exigențele art. 61 și 75 Cod penal. Nu s-a luat în considerație personalitatea inculpatului, care a săvârșit o infracțiune din imprudență, a recunoscut vinovăția în faptele comise, anterior nu a fost judecat.

După producerea accidentului rutier inculpatul, conform prevederilor art. 12 pct. 1) din Regulamentul circulației rutiere, a stopat imediat automobilul și nu i-a schimbat poziția de pe carosabil, a acordat în măsura posibilității primul ajutor victimei, în timp ce ambulanța deja a fost chemată de către consătenii lui, iar dânsul a stat pe loc până la sosirea ei, după care, urmând somația lucrătorilor medicali, simțindu-se vinovat de cele întâmplate și aflându-se în stare de șoc, a urcat în ambulanță și a însoțit victima la spital. Cu toate acestea, instanța de judecată greșit a indicat că inculpatul a ignorat prevederile enunțate supra.

În acțiunile inculpatului lipsește intenția directă de a părăsi locul producerii accidentului rutier, în vederea eschivării de răspundere pentru fapta comisă, prin urmare nici nu poate fi vorba de un motiv infracțional.

Totodată, instanța a admis și încălcări la aplicarea pedepsei pentru această infracțiune deoarece, prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală, sancțiunea închisorii pe art. 266 Cod penal putea fi aplicată în limita de la 3 luni până la 1 an și 4 luni, iar instanța a aplicat pedeapsa cu închisoare de 1 an și 6 luni, adică cu 2 luni mai mult decât plafonul maxim admisibil, ce este vădit ilegal.

Norma art. 266 Cod penal prevede și sancțiuni non-privative de libertate sub formă de amendă penală și muncă corecțională în folosul comunității, iar în situația dată instanța de judecată trebuia să țină cont de circumstanțele concrete ale cazului și să aplice pedeapsa reieșind și din existența circumstanțelor atenuante.

În practica instanțelor judecătorești, pe cazuri de părăsire a locului accidentului rutier, au fost aplicate prevederile art. 90 Cod penal, chiar și în pofida faptului, că infractorii părăseau locul accidentului, având intenție directă de a se eschiva de răspundere.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014, apelurile au fost admise, rejudecată cauza, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Borta Vasile a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, și în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani și 1 lună închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut, că instanța de fond a stabilit în mod concret situația de fapt și vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite o încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Însă, la aprecierea măsurii și mărimii pedepsei, instanța de fond nu a luat în considerație în deplină măsură prevederile art. 61, 75, 78 Cod penal, neținând cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor comise, de circumstanțele săvârșirii acestora.

Or, scopul aplicării pedepselor penale este de protejare a societății de infractori și de infracțiunile comise de ei, de apărare a societății împotriva celor mai grave fapte antisociale și prevenirea lor, astfel este legal și întemeiat de aplicat în privința inculpatului o pedeapsă reală cu închisoare, or, el poate fi corectat și reeducat doar prin izolare de societate, deoarece fapta comisă prezintă un pericol sporit pentru cetățeni.

Însă, instanța de fond neîntemeiat și fără a ține cont de prevederile art. 78 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a aplicat inculpatului o pedeapsa neprevăzută de noile limite la art. 266 Cod penal.

Astfel, urmează a se ține cont de cumulul circumstanțelor atenuante care vor determina pedeapsa în limitele sancțiunilor prevăzute în dispoziția art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal, reduse în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală - 2 ani închisoare limita minimă și 4 ani și 8 luni închisoare limita maximă aplicabilă, iar în dispoziția art. 266 Cod penal – 3 luni închisoare limita minimă și 1 an și 4 luni închisoare limita maximă.

Concomitent, se va lua în considerare totalitatea circumstanțelor atenuante, că inculpatul și-a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, se caracterizează pozitiv de administrația publică locală, este de acord să recupereze prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, are o vârstă tânără.

Totodată, nu pot fi reținute argumentele apărării privind aplicarea prevederilor art. 79 și 90 Cod penal, așa cum la individualizarea pedepsei se ține cont de toate circumstanțele cazului, fiind necesare impunerea inculpatului a unor restricții ale drepturilor proporționale cu gravitatea infracțiunilor comise și consecințele ei, astfel încât pedeapsa numită să fie suficientă pentru restabilirea echității sociale, intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiuni.

O pedeapsă non-privativă de liberate în privința inculpatului, nu va fi capabilă să contribuie la realizarea scopurilor legii penale cum ar fi corectarea acestuia, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de acesta cât și de alte persoane or, o pedeapsă prea blândă ar genera dispreț față de ea și nu va fi suficientă pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În același timp, urmează a fi exclusă din sentință circumstanța agravantă - provocarea unor urmări grave, deoarece prin rechizitoriu asemenea circumstanță agravantă nu a fost stabilită.

Conform art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral⁴ se determină de instanța de judecată, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Instanța de fond, corect a stabilit mărimea prejudiciului moral, ținând cont de suferințele psihice și fizice care i-au fost provocate succesorul părții vătămate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului, soldată cu pierderea mamei sale.

Succesorul părții vătămate a depus bonul de plată a asistenței juridice în cuantum de 2500 lei, astfel acesta este probat și rezonabil, în condițiile în care a fost achitat avocatului său.

5. Procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli, a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea acestei decizii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, a-i stabilit pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Recurentul a invocat, că instanța de apel corect a constatat faptul că instanța de fond, la stabilirea pedepsei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, nu a ținut cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și a stabilit o pedeapsă prea aspră în circumstanțele date.

Prin urmare, acuzarea este de acord cu soluția instanței de apel privind individualizarea pedepsei pe acest capăt de acuzare, însă, neîntemeiat și neargumentat i-a fost redusă inculpatului pedeapsa pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar aplicând prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, a cumulat parțial, reducând excesiv, pedeapsa definitivă.

Instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 76 Cod penal. Or, în urma comiterii infracțiunii de către inculpat au survenit urmări grave, soldate cu decesul victimei.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Eduard Patîc, prin care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de liberate.

Recurentul a invocat, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor apărării și anume: că inculpatul este de o vârstă tânără, anterior nu a fost condamnat, este caracterizat pozitiv, a săvârșit infracțiunea din imprudență, s-a căit de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în prima instanță s-a manifestat exemplar și a dat dovada de disciplină și bună-credință.

În acțiunile inculpatului lipsește intenția directă de a părăsi locul producerii accidentului rutier, în vederea eschivării de răspundere pentru fapta comisă, prin urmare nici nu există vreun motiv infracțional, iar încadrarea acestor acțiuni în dispoziția art. 266 Cod penal, a fost încă de la faza de urmărire penală una greșită și neîntemeiată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

5.2. Avocatul Oleg Bondarenco, la fel a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, și cu micșorarea cuantumului pagubei materiale la 15.000 lei, a pagubei morale la 30.000 lei și cheltuielilor de asistență juridică până la 1500 lei.

Recurentul a invocat, că inculpatul anterior nu a fost condamnat, este caracterizat pozitiv, a săvârșit o infracțiune din imprudență, se căiește de cele comise, lipsesc circumstanțe agravante, a recunoscut în mărime rezonabilă pretențiile materiale înaintate de succesul victimei, compensarea pagubei morale în mărime de 33.000 lei nu a fost confirmată și probată, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii în termeni restrânși, a cooperat cu organul de urmărire penală dând declarații desfășurate în calitatea sa de bănuț, învinuit și inculpat, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod de procedură penală.

Pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești s-a stabilit, că el nu a părăsit locul accidentului rutier cu intenția de a îngreuna investigarea cazului său din alte motive condamnabile, dar a plecat la locul faptei din neștiință și fiind în stare de șoc, în ambulanța sosită la fața locului, unde personal a însoțit victima la spitalul de urgență.

La momentul depunerii recursului, inculpatul a executat efectiv și în mod neîntrerupt pedeapsa cu închisoare pe parcursul a 7 luni, ceea ce deja pentru el a fost suficient să tragă concluzii de rigoare, să se reeduce în spiritul respectării legii, să conștientizeze gravitatea consecințelor faptei prejudiciabile săvârșite și să se convingă de inevitabilitatea aplicării legii penale.

Urmează a se ține cont de practica judiciară națională pe cazurile similare, a suspendării condiționate a executării pedepsei penale cu închisoarea, conform art. 90 Cod penal.

Paguba materială în valoare de 33.000 lei, nu este probată.

Instanța de apel a menținut încasarea arbitrară și neprobată a sumelor bănești considerabile de la inculpat, menținând și situația de adjudecare excesivă și

nejustificată a acelorași sume bănești considerabile în folosul succesorului victimei, ce este ilegal și inadmisibil.

Potrivit practicii judiciare constatate în cazurile penale similare, dreptul succesorilor victimei la despăgubire nu poate constitui prilej de îmbogățire a acestora fără justă cauză din contul inculpatului.

Instanța de apel, nu a supus verificării motivul suplimentar indicat în apel, că de către judecător a fost pronunțată suma de 15.000 lei, pe când în dispozitivul sentinței este scrisă suma de 30.000 lei. Or, verificarea acestui motiv era obligatoriu prin audierea înregistrării audio a ședinței de judecată din instanța de fond, din 17.06.2015, și în cazul adevăririi acestei discrepanțe, ar rezulta nulitatea absolută a dispoziției de încasare a sumei de 33.000 lei, în locul sumei de 15.000 lei.

Mai mult, pretențiile materiale trebuie să fie probate și proporționale nivelului suferințelor și pierderilor suportate de succesori. Astfel, concluzia instanței de apel este greșită și în ceea ce privește menținerea încasării de la inculpat a pagubei morale de 50.000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 lei, în locul sumelor recunoscute are de către inculpat, respectiv: 30.000 pagubă morală – ce reprezintă compensație bănească adecvată și proporțională a gradului suferințelor suportate de familia victimei și disconfortul moral cauzat, și de 1500 lei de compensare a cheltuielilor pentru asistența juridică – ce reprezintă echivalentul proporțional al prestației reprezentantului succesorului victimei în cauza penală dată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-a aplicat pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul menționat se reține că, împrejurările relevate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, atestă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea compensației pentru prejudiciul moral și a pedeapsa aplicată inculpatului, just și argumentat ținând cont de prevederile art. 61, 75, 84 alin. (1) Cod penal, art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni

atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În același timp, soluționând chestiunile abordate, instanța de apel, în mod argumentat pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, a luat în considerare, că inculpatul și-a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, este caracterizat pozitiv și a consimțit să recupereze prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, are o vârstă tânără, caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de succesorul victimei (*pct. 3.- 4., 5.1., 5.2. din decizie*).

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Mai mult, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5., 5.1., 5.2.* din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura mărimii compensației pentru prejudiciul moral și a pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, art. 1423 Cod civil, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura mărimii compensației pentru prejudiciul moral și a pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, și invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar este lipsită de orice suport legal (*pct. 5.-5.2. din decizie*).

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că argumentele specificate în recursul ordinar al avocatului Eduard Patîc și reproduse la pct. **5.1.** din prezenta decizie, că încadrarea acțiunilor inculpatului în dispoziția art. 266 Cod penal a fost încă la faza de urmărire penală una greșită și neîntemeiată, nefiind întrunite elementele infracțiunii, nu au fost invocate și în apel, fiind lipsă și solicitarea privind achitarea inculpatului în acest sens (pct. 3.2. și 5.1. din decizie).

Prin urmare, recursul ordinar în aspectul dat nu are niciun suport legal.

În al treilea rând, potrivit art. 336 alin. (6) și (7) Cod de procedură penală, în termen de 3 zile lucrătoare de la data anunțării semnării procesului-verbal, participanții la proces au dreptul să formuleze obiecții asupra lui, indicând inexactitățile și motivele pentru care îl consideră incomplet. Obiecțiile la procesul-verbal se examinează de către președintele ședinței de judecată care, pentru anumite concretizări, poate chema persoana care le-a formulat. Rezultatul examinării obiecțiilor, în caz de acceptare a lor, se formulează printr-o rezoluție pe textul obiecțiilor, iar în caz de respingere – prin încheiere motivată. Obiecțiile și încheierea asupra lor se anexează la procesul-verbal.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, inculpatul a recunoscut acțiunea civilă, menționând că este de acord să achite integral prejudiciul material (*vol. II, f.d. 58*).

Mai mult, potrivit înregistrărilor audio de pe CD-ul ședințelor de judecată, anexat la materialele cauzei penale, în special a ședinței din 17.06.2015, nu sunt constatate divergențe între textul citit și cel scris al dispozitivului sentinței, suma prejudiciului material dispusă spre încasare fiind în ambele cazuri de 33.000 lei.

Asupra acestor procese-verbale nu au fost aduse obiecții, în conformitate cu prescripțiile din art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală și, astfel, informațiile inserate în actele procedurale vizate sunt prezumate a fi veridice.

Prin urmare, argumentul recurentului Oleg Bondarenco că de către judecător a fost pronunțată suma de 15.000 lei, pe când în dispozitivul sentinței este scrisă suma de 30.000 lei, este neîntemeiat (*pct. 5.2. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată cuprinde motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursurilor înaintate în cazul în care se constată că acestea sunt vădit neîntemeiate.

Dat fiind, că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, de avocații Eduard Patie și Oleg Bondarenco, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2015, în privința inculpatului Borta Vasile Ion, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

